

ISO Revisions

Final
Standard

➤ Van ISO 14001:2004 overgaan
op ISO 14001:2015
Transitiegids

bsi.

...making excellence a habit.™

Succesvolle bedrijven begrijpen dat het heden de toekomst vormt. Het aanpakken van de commerciële aspecten van milieu-onderwerpen gaat over de compleetheid van het 'nu'; niet alleen de effecten van uw organisatie beheren, maar ook maatregelen nemen om de effecten te beheren die rechtstreekse invloed hebben op uw organisatie en uw markten.

Daarom is een permanent, robuust en veelomvattend milieumanagement belangrijk voor organisaties.

Deze handreiking is ontwikkeld om u te helpen bij het voldoen aan de eisen van de nieuwe versie van de internationale norm voor milieumanagementsystemen (MMS) ISO 14001:2015, welke de norm ISO 14001:2004 vervangt. De norm beschrijft de eisen voor het opzetten, implementeren, onderhouden en het continu verbeteren van het MMS van iedere soort organisatie, ongeacht de grootte.

- Integreer met andere managementsystemen
- Bied een geïntegreerde aanpak van organisatorisch management
- Geef invulling aan de steeds complexer wordende omgevingen waarin organisaties actief zijn
- Vergroot het vermogen van een organisatie om hun milieueffecten aan te pakken

ISO 14001 is oorspronkelijk ontwikkeld met inachtneming van het milieu en dit blijft ook het uitgangspunt voor ISO 14001:2015.

NB: Deze transitiegids is ontwikkeld om in samenhang met de laatst beschikbare versie van ISO 14001 Milieumanagementsystemen – Eisen met richtlijnen voor gebruik - te worden gelezen. Deze gids bevat niet de volledige inhoud van de norm en moet niet worden beschouwd als een primaire referentiebron in plaats van de norm zelf.

Waarom wijzigt de norm?

Alle ISO-managementsysteemnormen moeten regelmatig worden herzien op grond van de daarvoor geldende regels. Naar aanleiding van een groot gebruikersonderzoek besloot de ISO-commissie dat een herziening noodzakelijk was en om de relevantie van de norm in de markt van vandaag en in de toekomst in stand te houden stelde zij de volgende doelen vast:

Waaruit bestaat de nieuwe norm en wat zijn de voordelen?

ISO 14001 – 's werelds eerste internationale norm voor milieumanagement, heeft, sinds de publicatie als BS 7750 in 1992, al vele organisaties geholpen bij het verbeteren van de milieu-, duurzaamheids-, en operationele prestaties. De nieuwe norm is ontwikkeld om relevant te blijven voor de markt en de verbeterde prestaties binnen organisaties te continueren.

Met ISO 14001:2015 Milieumanagement kunt u:

- Ervoor zorgen dat het milieumanagementsysteem in lijn is met de strategie van de organisatie
- Een geïntegreerde benadering met andere managementsysteemnormen introduceren
- De betrokkenheid van de directie vergroten
- De milieuprestaties verbeteren

De norm is meer gedetailleerd dan de 2004-versie doordat er meer duidelijkheid wordt gegeven. Hierdoor wordt de norm relevanter voor de eisen van uw organisatie en u bent daarmee in staat om duurzaam te verbeteren.

Als één van de belangrijkste wijzigingen van de ISO 14001 wordt het milieumanagementsysteem en continue verbetering in het hart van uw organisatie gebracht. De nieuwe norm biedt op deze manier de mogelijkheid om het milieumanagementsysteem in lijn te brengen met de strategie van de organisatie. Daarnaast is er sprake van meer focus op het verbeteren van de milieuprestaties. Organisaties dienen stappen te nemen om het milieu te beschermen en de milieuprestaties te verbeteren.

Onze klanten vertellen ons dat zij diverse voordelen genieten als resultaat van de implementatie en het adopteren van een systeem dat de aan eisen van ISO 14001 voldoet. In de nieuwe versie van de ISO 14001 wordt dit uitgangspunt gecontinueerd.

De norm stelt u in staat om:

- een meer consistente concurrent in uw markt te worden;
- uw milieuprestaties te verbeteren waardoor u geld bespaart, afval vermindert en bijdraagt aan het behoud van natuurlijke hulpbronnen;
- wetgeving na te leven en zodoende het risico op boetes en negatieve publiciteit te verminderen;
- maatschappelijk verantwoord te ondernemen in de supply chain;
- uw medewerkers te motiveren en te betrekken met efficiëntere processen;
- uw zakelijke kansen uit te breiden door naleving aan te tonen
- levenscyclusbenadering te verbeteren waardoor u potentiële productverbetering kunt doorvoeren

Implementatie ISO 14001

ISO 14001 is onderdeel van een reeks normen met betrekking tot duurzaamheid en milieumanagement. Andere normen in aanvulling op ISO 14001 die voor u van nut kunnen zijn:

- 1 ISO 14004:2015, Milieumanagementsysteem– Algemene richtlijnen voor de principes, systemen en de ondersteunende processen
- 2 ISO 14006:2011, Milieumanagementsysteem – Richtlijnen voor het opnemen van ecodesign
- 3 ISO 14031:2013, Milieumanagement– Evaluatie van milieuprestaties
- 4 ISO 14044:2006, Milieumanagement - Levenscyclusanalyse - Eisen en richtlijnen
- 4 ISO 50001:2011, Energiemanagement - Eisen met gebruiksrichtlijnen
- 5 ISO 20121:2012, Duurzame evenementen - managementsystemen - Eisen met richtlijnen voor gebruik
- 6 PAS 2050:2011, Specification for the assessment of the life cycle greenhouse gas emissions of goods and services
- 7 PAS 2060:2014, Specification for the demonstration of carbon neutrality

ISO 14001:2015 vergeleken met ISO 14001:2004

ISO 14001:2015 is gebaseerd op Annex SL – de nieuwe High-Level Structure (HLS) die een gemeenschappelijk raamwerk vormt voor alle managementsystemen. Dit draagt bij aan het behoud van consistentie, het afstemmen van management-systeemnormen, het bieden van subclausules die aansluiten bij de hoofdstructuur en het gebruik van dezelfde taal in alle normen.

Met de nieuwe norm zullen organisaties het makkelijker vinden om hun milieumanagementsysteem in te bedden in hun bedrijfsvoering en om meer betrokkenheid van het senior management te verkrijgen.

De Plan-Do-Check_Act (PDCA) Cyclus kan worden toegepast op alle processen en op het gehele milieumanagementsysteem. Het diagram hier (figuur 1) illustreert hoe clausules 4 tot en met 10 met betrekking tot PDCA kunnen worden gegroepeerd.

Figuur 1

New/updated concept Comment

Context van de organisatie	Beschouw de belangrijke en- en externe factoren & omstandigheden die, op positieve of negatieve wijze, invloed hebben op de manier waarop de organisatie haar milieuverantwoordelijkheid beheert
Belangrijkste punten	Belangrijkste punten kunnen intern of extern zijn, positief of negatief, en milieumomstandigheden inhouden die of van invloed zijn op of worden beïnvloed door de organisatie
Belanghebbenden	Veel meer details over het in kaart brengen van hun behoeften en verwachtingen, en vervolgens besluiten om deze al dan niet over te nemen als nalevingsverplichtingen
Leiderschap	Eisen die specifiek zijn voor de directie, welke bestaat uit personen of een groep personen die de organisatie aansturen
Risico's en kansen	Verfijnd planningsproces welke de preventieve acties vervangt. De aspecten en effecten zijn nu onderdeel van het risico model
Complianceverplichtingen	Vervangt de zinsnede 'wettelijke eisen en andere eisen die de organisatie onderschrijft'
Milieudoelstellingen en planning om deze te behalen	Grotere mate van detaillering van milieudoelstellingen die nu een gewijzigd planningsproces moeten weerspiegelen (zie risico's die gepaard gaan met bedreigingen en kansen hierboven) en bepaling van passende indicatoren omvatten
Communicatie	Er zijn expliciete en meer gedetailleerde eisen voor zowel interne als externe communicatie-uitingen
Gedocumenteerde informatie	Vervangt documenten en registratie
Operationele planning en beheersing	In het algemeen meer gedetailleerde eisen, inclusief een beschouwing van inkoop, ontwerp en de communicatie van milieueisen 'in overeenstemming met een levenscyclusperspectief'
Evaluatie van de prestaties	Bestrijkt de meting van het MMS, de bedrijfsvoering die een significant milieueffect kan hebben, de operationele controles, de nalevingsverplichtingen en de voortgang met betrekking tot de doelstellingen
Evalueren van compliance	Meer gedetailleerde eisen met betrekking tot het in stand houden van de kennis en het begrip van de nalevingsstatus
Afwijkingen en corrigerende maatregelen	Meer gedetailleerde evaluatie van zowel de afwijkingen zelf als de vereiste corrigerende maatregelen
Directiebeoordeling	Meer gedetailleerde eisen met betrekking tot de input en output van de beoordeling

De kernaspecten van ISO 14001:2015

Clause 1: Scope

Deze clausule is nog steeds gerelateerd aan de scope of het toepassingsgebied van de norm om organisaties te helpen de beoogde resultaten van het MMS te realiseren. Het verwijst naar het toepassen van de levenscyclusbenadering.

Clause 2: Normatieve verwijzingen

Zoals in de eerdere versie van ISO 14001, bestaan er geen normatieve verwijzingen, zoals overige aanvullende eisen in andere normen, die in overweging moeten worden genomen. Deze clausule is bewaard om de nummeringsschema's gelijk te houden aan de andere managementsysteemnormen.

Clause 3: Termen en definities

Op het eerste gezicht, lijken de termen en definities verwarrend doordat ze niet op alfabetische volgorde staan. De door ISO bepaalde benadering (welke tevens nieuw is voor vele gebruikers) is gerangschikt in groepen op basis van organisatie en leiderschap, planning, ondersteuning en uitvoering en evaluatie van prestaties en verbetering. Zowel nieuwe als oude lezers, vinden het eenvoudiger om deze volgorde te gebruiken in tegenstelling tot de alfabetische volgorde in Annex C.

Aanvullend, degene die een eerdere versie van de norm gebruikt dienen extra aandacht te besteden aan de betekenis van termen die voor het eerst zijn opgenomen in de norm, zoals 'Milieumomstandigheid', 'Proces', 'Complianceverplichting', 'Levenscyclus', en 'Gedocumenteerde informatie'.

Clause 4: Context van de organisatie

Het doel van deze clausule, is het voorzien in een strategisch inzicht in de belangrijkste onderwerpen die de manier waarop een organisatie de milieu verantwoordelijkheden (zowel positief als negatief) kunnen beïnvloeden.

Het geeft een organisatie de mogelijkheid om de factoren en partijen te identificeren die mogelijk de beoogde resultaten van het MMS kunnen beïnvloeden.

Als eerste dient de organisatie de voor de resultaten, relevante externe en interne belangrijke punten te bepalen, d.w.z. wat zijn de relevante onderwerpen, zowel binnen als buiten de organisatie, die invloed kunnen hebben op het realiseren van de beoogde resultaten van het MMS.

Als tweede dient de organisatie ook de belanghebbenden te identificeren die relevant zijn voor het MMS. Dit is vele malen prominenter in deze nieuwe versie van de norm. Deze belanghebbenden bestaan uit klanten, gemeenschappen, leveranciers en onafhankelijke overheidsorganen. Het bepalen van de relevante behoeften en verwachtingen van deze partijen is nu onderdeel van de ontwikkeling van het EMS. Iedere organisatie identificeert zijn eigen groep van belanghebbenden en deze kunnen te zijner tijd veranderen.

Als de context is bepaald, dient het toepassingsgebied te worden bepaald in relatie met verschillende bijkomende factoren. Diegene die de eerdere versie van de norm hebben gebruikt, zullen het huidige toepassingsgebied moeten evalueren en aantonen dat het voldoet aan de specifieke eisen van deze normversie.

De laatste eis van clausule 4, is het opzetten, implementeren, behouden en continu verbeteren van het MMS in overeenstemming met de eisen van de norm. Dit vereist een procesbenadering, en hoewel organisaties van elkaar verschillen, kan gedocumenteerde informatie zoals proces diagrammen of uitgeschreven procedures hierbij ondersteunen.

Clausule 5: Leiderschap

Deze clausule stelt eisen aan het 'de directie': de persoon of groep personen op het hoogste niveau die een organisatie aanstuurt. Merk op dat als de scope van het MMS gericht is op een organisatiedoel dat deel uitmaakt van een grotere organisatie, de term 'directie' dan verwijst naar de kleinere organisatie. Het doel van deze eisen is om top-down leiderschap en commitment te tonen.

De directie dient een grotere betrokkenheid te tonen in het managementsysteem door zeker te stellen dat de eisen geïntegreerd zijn in de bedrijfsprocessen en het beleid en de doelstellingen in lijn zijn met de strategie van de organisatie. Een bijzondere verantwoordelijkheid van de directie is het vaststellen van het milieubeleid; de norm omschrijft de eigenschappen en kenmerken die het beleid moet hebben. Hieronder kunnen verbintenissen vallen die verdergaan dan de directe vereisten en specifiek zijn voor de context van een organisatie zoals de 'bescherming van het milieu'.

Er is ook meer aandacht voor de sturing van de directie op continue verbetering van het MMS om de milieuprestaties te verbeteren. De directie draagt de verantwoordelijkheid om het MMS beschikbaar te stellen en begrijpbaar te maken voor alle partijen.

Tot slot stelt deze clausule de eis aan de directie om verantwoordelijkheden en bevoegdheden toe te wijzen met als doel het 'vereenvoudigen van het milieumanagement', met het oog op de conformiteit met de norm en de rapportage van milieuprestatie.

Clausule 6: Planning

Clausule 6 bevat de belangrijkste veranderingen voor gebruikers van eerdere versies van de norm. Te samen met clausules 4.1 en 4.2 beschrijft het de nieuwe manier van omgaan met preventieve maatregelen. De organisatie moet een planningsproces ontwikkelen om het gebruik van belangrijke punten en factoren als de risico's die daarmee gepaard gaan, aan te pakken.

Het eerste deel van deze clausule geeft aan wat er moet worden overwogen, bepaald en aangepakt bij de vaststelling, uitvoering en handhaving van de processen om te voldoen aan de eisen van de planning clausule. Subclausule 6.2.1. vereist van de organisatie om de milieuaspecten te bepalen van de organisatieactiviteiten, de producten en de diensten, welke onderdeel uitmaken van het gedefinieerde toepassingsgebied. Dit is voor het merendeel in lijn met de voorgaande versies van de norm. Er wordt voor de eerste keer een expliciete verwijzing geformuleerd met betrekking tot abnormale-, en noodsituaties. Nog belangrijker is de verwijzing die benadrukt dat een levenscyclus perspectief moet worden overwogen. Deze clausule is nu het startpunt voor verdere identificatie van risico's, in lijn met de beginselen en richtlijnen van ISO 31000.

Een andere factor in deze clausule, die gelijk is in de 2004 versie, is de term 'complianceverplichtingen', die de in de 2004 versie genoemde term 'Wettelijke en andere eisen' vervangt. In veel gevallen, de benadering van de identificatie en het gebruik van de informatie door de organisatie gerelateerd aan dit gebied. In veel gevallen zal de huidige benadering voor de identificatie en het gebruik van deze informatie voldoen aan de nieuwe eisen.

Clausule 6.1.1 vertegenwoordigt een nieuwe eis voor organisaties waarin de risico's en kansen moeten worden bepaald die voortkomen uit clausule 4.1. 'Context van de organisatie', clausule 4.2 'Belanghebbenden', clausule 6.1.2 'Milieuaspecten' en tot slot clausule 6.1.3 'Complianceverplichtingen.' Aangezien risico wordt gedefinieerd als 'het effect van onzekerheid' is er een directe link te leggen met de beoogde resultaten van het MMS, welke ongetwijfeld de basisprincipes bevatten zoals het voorkomen van vervuiling en het voldoen aan de complianceverplichtingen.

Er zijn nieuwe eisen m.b.t. 'Acties plannen'. Dit betreft een meer holistische benadering zoals vereist in de vorige clausule en maakt gebruik van planning op een meer gedetailleerd niveau. Dit zorgt ervoor dat de output van het planningsproces voldoende compleet is om een solide basis te creëren voor de rest van het systeem.

Tot slot bevat het laatste deel van de clausule 'Milieudoelstellingen en de planning om deze te bereiken'. De organisatie zal de milieudoelstellingen moeten vaststellen op relevante functies en niveaus. Naast dat de milieudoelstellingen in overeenstemming moeten zijn met het milieubeleid, moeten de milieudoelstellingen gemonitord worden, gecommuniceerd worden en geactualiseerd worden.

Binnen de planning om de milieudoelstellingen te behalen is er nu een specifieke eis om te bepalen hoe de acties zullen worden geëvalueerd door het gebruik van indicatoren. Voor verdere richtlijnen voor het opzetten van prestatie indicatoren die relevant zijn voor milieumanagement, bekijk ISO 14031 - Milieumanagement - Richtlijnen voor de evaluatie van milieuprestaties.

Clausule 7: Support

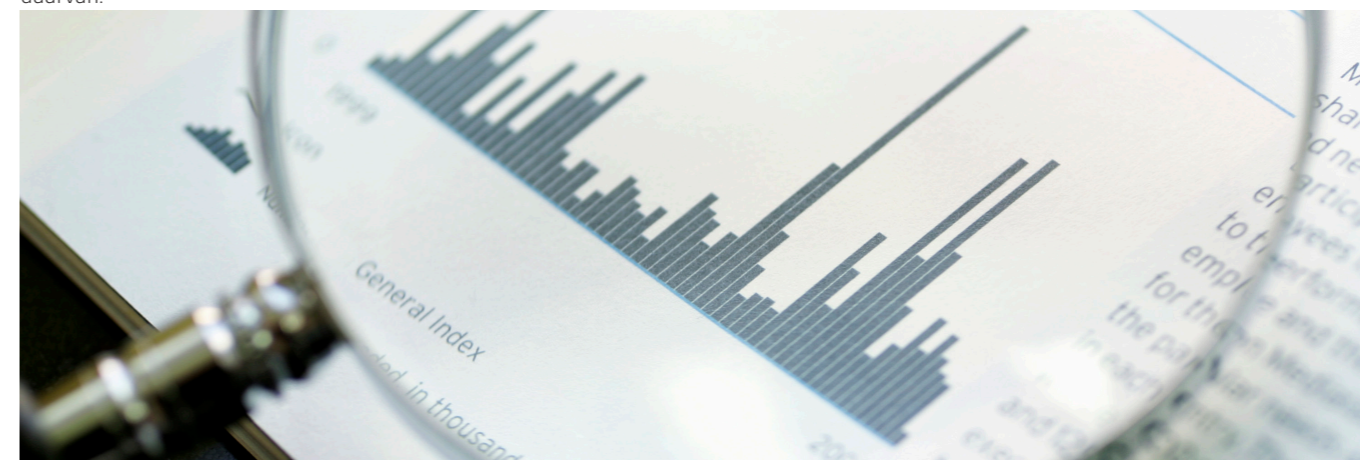
Deze clausule begint met een vereiste dat organisaties de middelen zullen bepalen en leveren die nodig zijn om het MMS vast te stellen, te implementeren, te onderhouden en voortdurend te verbeteren. Eenvoudig uitgedrukt is dit een zeer krachtige vereiste dat alle behoeften aan middelen van het MMS bestrijkt.

Deze clausule vervolgt met eisen voor competentie en bewustzijn, die vergelijkbaar zijn met hun tegenhangers in ISO 14001:2004. Organisaties moeten de noodzakelijke competentie bepalen van mensen die onder hun controle werk uitvoeren dat effect heeft op de milieuprestaties, evenals het voldoen aan de complianceverplichtingen, en ervoor zorgen dat zij de juiste training krijgen. Binnen deze clausule wordt gedocumenteerde informatie vereist als bewijs van competentie.

Aanvullend moeten organisaties ervoor zorgen dat alle werknemers zich bewust zijn van het milieubeleid, hun invloed op het milieubeleid en de gevolgen van het niet voldoen aan het MMS.

Bovendien, moeten ze zich bewust zijn van hun bijdrage aan de doeltreffendheid van het MMS met inbegrip van de voordelen van verbeterde milieuprestaties. Ook al is er geen fundamentele wijziging ten opzichte van de vorige versie, zijn er nu wel aanvullende eisen die betrekking hebben op zowel interne als externe communicatie.

Ten slotte zijn er de eisen ten aanzien van 'gedocumenteerde informatie'. 'Gedocumenteerde informatie' is een nieuwe term die de verwijzingen in de 2004-norm naar 'documenten' en 'registratie' vervangt. Deze eisen hebben betrekking op de samenstelling en actualisering van gedocumenteerde informatie en de beheersing daarvan.

De eisen zijn vergelijkbaar met hun tegenhangers in ISO 14001:2004 voor de beheersing van documenten en voor de beheersing van administratie.

Clausule 8: Uitvoering

Deze clausule gaat over de uitvoering van de plannen en processen die de organisatie in staat stellen om aan haar milieubeleid en -doelstellingen te voldoen. Er zijn nieuwe, meer specifieke eisen die betrekking hebben op de beheersing van of de invloed die wordt uitgeoefend over uitbestede processen.

Een potentieel grotere verandering is het nieuwe, uitgebreide vereiste om bepaalde operationele aspecten in ogenschouw te nemen 'in overeenstemming met een levenscyclusperspectief'. Dit betekent dat er serieuze aandacht moet worden gegeven aan hoe daadwerkelijke of potentiële milieueffecten die upstream en downstream van de locatie van een organisatie plaatsvinden, worden beïnvloed of (waar mogelijk) beheerst.

De nieuwe onderdelen in de clausule omvatten de aankoop van producten, diensten en elementen die ervoor zorgen dat de milieueisen met betrekking tot ontwerp, levering, gebruik en behandeling bij het einde van de levensduur op het juiste moment worden geïdentificeerd. De organisatie moet zelf overwegen of het noodzakelijk is om informatie te leveren over potentiële, significante milieuaspecten (geassocieerd met de levering, het gebruik, het einde van het gebruik en de definitieve verwijdering) van haar producten en diensten.

Clausule 9: Evaluatie van prestaties

Deze clausule dekt veel van wat er vermeld stond in clausule 4.5 en 4.6 van de norm uit 2004. Bij wijze van algemene aanbeveling: 'bepaal als organisatie zelf welke informatie benodigd is om de milieuprestaties en de doeltreffendheid van het MMS te evalueren.' Werk vanuit deze 'informatiebehoefte' terug om te bepalen wat, wanneer, door wie en hoe er moet worden gemeten en gemonitord. Onderbouwing van de gemaakte keuzes moet als gedocumenteerde informatie worden bewaard.

De eisen rondom de evaluatie van compliance uit clausule 9.1.2, met name met betrekking tot het behouden van de 'kennis en inzicht in haar compliancestatus', zijn nu meer gedetailleerd.

De interne audits moeten worden uitgevoerd op geplande tijdstippen en management reviews moeten plaatsvinden, om overzicht te geven van de voortdurende geschiktheid, toereikendheid en doeltreffendheid van het managementsysteem.

Clausule 10: Verbetering

Vanwege de nieuwe structuur en risicogerichtheid van de norm, zijn er geen specifieke eisen voor preventieve maatregelen in deze clausule. Er zijn echter wel een aantal nieuwe, meer gedetailleerde eisen voor corrigerende maatregelen. Het eerste vereiste is dat er gereageerd moet worden op afwijkingen en dat er maatregelen moeten worden genomen, waar toepasselijk, om de afwijking te beheersen, te corrigeren en om de consequenties af te handelen. Het tweede vereiste is dat er bepaald moet worden of er elders in de organisatie vergelijkbare afwijkingen zijn of mogelijk zouden kunnen zijn, hetgeen zou moeten leiden tot gepaste corrigerende maatregelen door de gehele organisatie heen als dat noodzakelijk is. Hoewel het concept van preventieve maatregel is geëvolueerd, is er nog steeds een behoefte om potentiële afwijkingen in ogenschouw te nemen, zij het als een gevolg van een daadwerkelijke afwijking.

Het vereiste van continue verbetering is uitgebreid om ervoor te zorgen dat zowel de geschiktheid en adequaatheid van het MMS als de doeltreffendheid daarvan in ogenschouw worden genomen in het licht van verbeterde milieuprestaties.

De wijziging heeft tevens veranderingen aangebracht in termen zoals in de tabel hieronder weergegeven:

Grootste wijzigingen in terminologie tussen ISO 14001:2004 en ISO 14001:2015

ISO 14001:2004	Nog niet gedefinieerd in ISO 14001:2004
Organisatie	Gedocumenteerde informatie
Belanghebbenden	Compliance
Milieu	Milieuomstandigheden
Milieumanagementsysteem	Proces
Corrigerende maatregel	Directie
Continue verbetering	Levenscyclus
	Risico

Gedocumenteerde informatie

Als onderdeel van het in lijn brengen met andere management-systeemnormen is de clausule 'gedocumenteerde informatie' opgenomen.

De termen "gedocumenteerde procedure" en "registratie" zijn beiden vervangen door de eisen zoals omschreven in "gedocumenteerde informatie". Waar ISO 14001:2004 verwezen zou hebben naar gedocumenteerde procedure (d.w.z. het definiëren, beheersen en

ondersteunen van een proces), is dit nu beschreven als het behouden van gedocumenteerde informatie.

De eisen over het behouden van gedocumenteerde informatie worden gedetailleerd omschreven door de norm heen en bevatten enkele voorbeelden.

Lees de norm aandachtig en met name clausule 7.5.

4.3	Toepassingsgebied van het MMS vaststellen
5.2	Milieubeleid
6.1.1	Algemeen gedocumenteerd proces om te voldoen aan de eisen van 6.1 – Informatie voor zover nodig om het vertrouwen te hebben dat de processen zijn uitgevoerd zoals gepland. <ul style="list-style-type: none"> Gedocumenteerde informatie over risico's en kansen die moeten worden aangepakt
6.1.2	Moet gedocumenteerde informatie hebben over: <ul style="list-style-type: none"> criteria die worden gebruikt om de significante milieuaspecten van de organisatie te bepalen; milieuaspecten en de bijbehorende milieueffecten; significante milieuaspecten.
6.1.3	Gedocumenteerde informatie over compliance-verplichtingen
6.2.1	Gedocumenteerde informatie als bewijs van milieudoelstellingen
7.2	Gedocumenteerde informatie als bewijs van competentie
7.4.1	Gedocumenteerde informatie als bewijs van communicatie

7.5.1	Gedocumenteerde informatie die vereist wordt door deze internationale norm alsmede gedocumenteerde informatie, die bepaald is door de organisatie als zijnde vereist voor de doeltreffendheid van het milieumanagementsysteem
7.5.3	Gedocumenteerde informatie met betrekking tot externe communicatie noodzakelijk vanuit compliance-verplichtingen
8.1	Gedocumenteerde informatie voor zover noodzakelijk om het vertrouwen te hebben dat de processen zijn uitgevoerd zoals gepland.
9.1.1	Bewijs van monitorings-, meting-, analyse- en evaluatieresultaten.
9.1.2	Bewijs van resultaten van evaluatie van compliance
9.2.2	Bewijs van de implementatie van het/de auditprogramma(s) en de auditresultaten
9.3	Gedocumenteerde informatie als bewijs van de resultaten van de directiebeoordelingen
10.2	Informatie over de aard van de afwijkingen en eventuele genomen correcties en de resultaten van eventuele corrigerende maatregelen.

Transitiegids

Transitie is een kans

Transitie is een kans – Wat moet u doen?

1. Kijk met een volledig frisse blik naar het MMS
2. Neem deel aan een eendaagse transitietraining om inzicht te krijgen in de verschillen
3. Zie de belangrijkste veranderingen als een kans op verbeteringen
4. Pas uw documentatie aan om invulling te geven aan de nieuwe structuur (waar nodig)
5. Implementeer nieuwe eisen inzake leiderschap, risico en context van de organisatie
6. Beoordeel de doeltreffendheid van huidige set controles
7. Ga ervan uit dat elke controle gewijzigd kan zijn
8. Beoordeel de impact op uw MMS

Uw transitietraject

BSI heeft een stappenplan opgesteld om u te helpen bij de transitie en om de voordelen van ISO 14001:2015 te realiseren. We hebben een raamwerk opgesteld waarmee u door de bij BSI beschikbare opties en ondersteuning wordt geleid zodat u de kennis en informatie krijgt die u nodig heeft.

Koop een exemplaar van de internationale norm. Hiermee raakt u bekend met de nieuwe eisen, terminologie en indeling

Ga naar de website van BSI voor het meest actuele ondersteunings- en transitiemateriaal dat beschikbaar is op bsigroup.com/revisie-ISO-14001, inclusief diverse whitepapers die u verder inzicht kunnen geven in de veranderingen

Bekijk het brede aanbod van beschikbare BSI-transitie trainingen om ervoor te zorgen dat u de veranderingen volledig begrijpt; dit aanbod omvat zowel introductie-, implementatie- en Interne Auditor trainingen die zijn samengesteld om u te helpen de kerneisen van de ISO norm te begrijpen

Download onze Implementatie Toolkit die is ontwikkeld om u te helpen bij het begrijpen, implementeren en communiceren van de ISO 14001-revisie wijzigingen door uw gehele organisatie heen

Overweeg verdere diensten om te helpen bij de implementatie van de wijzigingen. BSI biedt een compleet aanbod van diensten, waaronder een GAP-analyse en Entropy-software om u te helpen bij het beheren van uw systemen en transitiebeoordelingen voor organisaties die graag snel willen overgaan en het voordeel van de early adaptor willen behalen

Vergelijk de verschillen tussen ISO 14001:2004 en ISO 14001:2015

Download de vergelijkingsgids, deze geeft een overzicht van de wijzigingen, de vervallen, de nieuwe of de verbeterde eisen tussen ISO 14001:2004 en de ISO 14001:2015

bezoek bsigroup.com/revisie-ISO-14001

Transitie training van BSI

Wat uw specifieke vraag ook is, BSI heeft een assortiment trainingen samengesteld dat aan uw behoeften kan voldoen. Alle BSI-trainingen zijn bovendien ontworpen door deskundigen op hun terrein die rechtstreeks betrokken zijn geweest bij de ontwikkeling van de normen.

Onze ervaren trainers helpen u grip te krijgen op de zaken die u en uw organisatie rechtstreeks aangaan, hetzij in een intern georganiseerde training of in publieke training waarin andere deelnemers hun ervaringen kunnen delen.

De transitie trainingen omvatten:

ISO 14001:2015 Senior management Briefing (in company training)

2 uur durende persoonlijke sessie

- Inzicht krijgen in het doel van ISO 14001:2015 en de leiderschapsverantwoordelijkheden zoals uiteengezet in de norm
- Belangrijk voor de directie van organisaties die overgaan op ISO 14001:2015

ISO 14001:2015 Transitie

Eendaagse klassikale training

- Leer over de nieuwe ISO High-Level Structure en de verschillen tussen ISO 14001:2004 en ISO 14001:2015
- Essentieel voor iedereen die betrokken is bij een ISO 14001:2015-transitie, van managers tot uitvoerders en auditoren

ISO 14001:2015 Wijzigingen implementeren

Tweedaagse klassikale training

- Ontdek hoe u de belangrijkste wijzigingen van ISO 14001:2015 kunt toepassen en een plan van aanpak voor de transitie kunt formuleren
- Combineert de eendaagse transitie training met een extra dag van implementatie-activiteiten
- Aanbevolen voor degenen die verantwoordelijk zijn voor de overgang van een bestaand systeem naar ISO 14001:2015

ISO 14001:2015 Wijzigingen voor Intern Auditor

Tweedaagse klassikale training

- Leren hoe u de belangrijkste wijzigingen van ISO 14001:2015 kunt auditen
- Combineert de eendaagse transitie training met een extra dag van ISO 14001:2015 audit activiteiten
- Ideaal voor bestaande Interne Auditoren die moeten overschakelen naar ISO 14001:2015

Additional resources

Op www.bsigroup.com/revisie-ISO-14001 vindt u diverse ondersteunende documenten, zoals:

Het belang van leiderschap

In de nieuwe norm is een volledige clause opgenomen over leiderschap, hetgeen gezien wordt als één van de grootste wijzigingen. Deze whitepaper legt uit waarom de directie nu een actievere rol moet spelen in het managementsysteem om te verzekeren dat het wordt geïmplementeerd, ingebed, gecommuniceerd en onderhouden.

HERZIEN: ISO 14001 Veelgestelde vragen

Hier gaan we in op de eerste vragen die bij u opkomen als u over de herziene norm nadenkt.

De introductie van Annex SL - de High Level Structure

Het nieuwe generieke kader met kern tekst, gemeenschappelijke termen en definities en de blauwdruk voor alle management systeem normen gaan vooruit - verkrijg begrip over de structuur door deze whitepaper.

ISO 14001 Whitepaper – De geschiedenis en toekomst van ISO 14001

Met de revisie 2015 op komst, behandelt deze whitepaper de geschiedenis van de norm, hoe deze door de jaren heen is geëvolueerd en de wijzigingen die bedrijven kunnen verwachten in ISO 14001:2015.

PLUS:

- Oud-naar-nieuw ISO 14001 Vergelijkingsgids
- Oud-naar-nieuw ISO 14001 Transitiegids
- Uw transitietraject naar de nieuwe ISO 14001:2015

Extra services

Wij kunnen u ook een breed pakket aan services aanbieden om u te helpen bij de implementatie van de wijzigingen. Dit omvat:

Gap assessment

Een transitie Gap assessment is een pre-assessment waarin er met name wordt gekeken naar uw transitie-plan en milieumanagementsysteem in vergelijking tot de eisen in ISO 14001:2015. Als eerste stap in uw transitieproces met BSI kan de Gap assessment u helpen om te bevestigen of uw systeem reeds conform de eisen van ISO 14001:2015 is, of dat er nog aspecten ontbreken om hieraan te kunnen voldoen. Dit bespaart u tijd en geld.

Business improvement tools

Wanneer u de herziene norm implementeert, is het ontzettend belangrijk op de meest efficiënte wijze te beheren en te handhaven. Organisaties doen dit door het inzetten van Business improvement tools zoals Action Manager of Entropy software. Zoals één van onze klanten al eens zei: 'Het is alsof er letterlijk een extra teamlid is bijgekomen'. Klanten ervaren dat zij 50% minder tijd kwijt zijn tijdens de implementatie.

Waarom BSI?

BSI stond vooraan bij de start van ISO 14001. De norm was oorspronkelijk gebaseerd op BS 7750, de eerste norm voor milieumanagement welke in 1992 is ontwikkeld door BSI, het jaar van de eerste Earth Summit in Rio. Dit is waarom wij u als geen ander kunnen ondersteunen bij de overstap naar de nieuwe norm.

BSI realiseert uitmuntendheid door het stimuleren van het succes van onze klanten door gebruik van normen. Wij stellen andere in staat om beter te presteren, risico's te beheren en duurzame groei te realiseren.

Al meer dan een eeuw ervaren onze experts middelmatige tot complexe uitdagingen om de uitmuntendheid in te bedden in de wijze waarop mensen en producten werken.

We make excellence a habit

Onze producten en diensten

We bieden een unieke combinatie aan van aanvullende producten en diensten, verdeeld over 3 business streams: Knowledge, Assurance en Compliance.

Knowledge

BSI werkt met business experts, overheidsorganen, beroepsorganisaties en consumentengroepen om de beste praktijkvoorbeelden vast te leggen en de kennis te structureren die organisaties nodig hebben om te slagen. Het merendeel van de meest toegepaste en geïmplementeerde internationale normen zijn oorspronkelijk ontwikkeld door BSI, bijvoorbeeld ISO 9001 Kwaliteitsmanagement en ISO/IEC Informatiebeveiliging.

Assurance

Een onafhankelijke beoordeling van de overeenstemming van een product of proces met de norm zorgt ervoor dat de klant op een hoger level van uitmuntendheid presteert.

Compliance

Om op lange termijn te profiteren van de voordelen, dienen onze klanten te zorgen voor voortdurende overeenstemming met een norm waardoor het een gewoonte wordt. We trainen onze klanten om de normen te begrijpen en hoe ze geïmplementeerd kunnen worden, evenals het aanbieden van toegevoegde waarde en gedifferentieerde management tools om het proces van continue overeenstemming te garanderen.

Voor meer informatie
bezoek: bsigroup.nl

bsi.

bsigroup.nl